

Powiatowy Urząd Pracy
w Szamotułach
ul. Wojska Polskiego 1
64-500 Szamotuły

MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SZAMOTULSKIM
W 2012 ROKU

Szamotuły, marzec 2013r

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	str. 3
ANLIZA BEZROBOCIA WEDŁUG STRUKTURY I ZAWODÓW W POWIECIE SZAMOTULSKIM	str. 5
ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW W POWIECIE SZAMOTULSKIM	str. 10
ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH + TABELLE	str. 12
WNIOSKI	str. 16

WSTĘP

1. Cel opracowania

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu i struktury kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- opracowywania przez samorządy lokalne strategii działania w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez analizę aktualnych informacji zawartych w monitoringu.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach,
- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół,

- instytucje i organizacje zainteresowane współdziałaniem na lokalnym rynku pracy.
- Powiatowa Rada Zatrudnienia

2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy w 2012 roku, uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z obowiązującą Klasyfikacją Zawodów i Specjalności.

3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy będących w dyspozycji urzędu w układzie według grup zawodów i zawodów (załączniki nr 3 i 2 do sprawozdania MP i PS – stan na 30.12.2012r)

ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG STRUKTURY I ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Stopa bezrobocia w Powiecie Szamotulskim na koniec miesiąca grudnia 2012 r. wynosiła 11,6%. Wzrosła więc w stosunku do okresu analogicznego okresu roku ubiegłego o 0,9 %. Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szamotułach wynosiła 3915 osób, w tym 2199 kobiet. Kobiety stanowiły 56,16 % ogółu osób bezrobotnych.

Analizując strukturę osób bezrobotnych można zauważyć, że przeważającą część zarejestrowanych stanowili mieszkańcy wsi - było ich 2007 (w tym 1121 kobiet).

Przeważająca ilość, czyli 3553 z ogółu bezrobotnych to osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Struktura tych osób przedstawia się następująco: :

- 833 osób to bezrobotni do 25 roku życia,
- 1712 to osoby długotrwale bezrobotne,
- 913 bezrobotnych to osoby po 50 roku życia,
- 1107 osób nie posiada kwalifikacji zawodowych,

- 778 bezrobotnych nie posiada doświadczenia zawodowego,
- 2429 osób nie posiada wykształcenia średniego,
- 366 bezrobotnych samotnie wychowuje co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia,
- 780 osób nie podjęło zatrudnienia po odbyciu kary pozbawienia wolności,
- 177 bezrobotnych to osoby niepełnosprawne.

Należy jednak zaznaczyć, że jedna zarejestrowana osoba może być osobą w szczególnej sytuacji na rynku pracy z kilku przyczyn.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby nieposiadające zawodu - 518 osób, w tym 342 kobiety. Grupa ta stanowiła 13,23% ogółu zarejestrowanych w urzędzie osób bezrobotnych. Różnica między liczbą osób bez zawodu a bez kwalifikacji wynika z zupełnie innych zasad kwalifikowania osób. Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych to osoba nieposiadająca kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu

poświadczonego dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Zatem można być osobą z wykonywanym zawodem np. murarz, a jednocześnie być osobą, która nie ukończyła szkoły i jest bez kwalifikacji.

Równie dużą grupę wśród osób zarejestrowanych tworzyli sprzedawcy- było to aż 481 osób, czyli 12,28 % ogółu zarejestrowanych, z czego aż 444 osoby stanowiły kobiety.

Kolejne dość liczne grupy osób bezrobotnych to: ślusarze- 103 osoby , pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 83 osoby i tyle samo, bo 83 pracowników prac dorywczych, kucharze – 72 osoby, 76 robotników budowlanych, 73 robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym, 70 techników prac biurowych (z czego 65 osób stanowiły kobiety), 69 murarzy oraz 69 pakowaczy, 66 robotników gospodarczych, 61 sprzątaczek biurowych, 58 stolarzy, 57 krawców (z liczbą kobiet 56), 53 magazynierów, 45 fryzjerów (w tym 44 kobiety), 38 techników rolników, 37 pozostałych pracowników obsługi biurowej, 35 monterów sprzętu gospodarstwa domowego i 33 ekonomistów.

Analizując napływ osób bezrobotnych w 2012 r. można stwierdzić, że największą grupę osób rejestrujących się stanowili

bezrobotni bez zawodu 826 osób, w tym 488 kobiet oraz 252 absolwentów.

Kolejną pod względem liczebności grupę osób napływających jako osoby bezrobotne tradycyjnie już stanowili sprzedawcy – 617 osób, w tym 549 kobiet. Ilość rejestrujących się sprzedawców nadal wynika ze sporej rotacji w tej branży. W ostatnim okresie często zamykane są małe sklepiki, ponieważ ich działalność przestaje być rentowna. Ponadto, jak pokazują dane, jest to zawód mocno sfeminizowany, co powoduje częstą nieobecność wynikającą z urlopów macierzyńskich i wychowawczych oraz zwolnień lekarskich z powodu ciąży. Liczną grupę napływową stanowili pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle - 148 osób (z 74 osobowym udziałem kobiet) oraz monterzy sprzętu artykułów gospodarstwa domowego – 103 osoby. Liczebność tej grupy, a także jej zmienność wynika z obecności na terenie powiatu szamotulskiego dwóch ważnych pracodawców : Samsunga i Amici, którzy przy obsadzaniu stanowisk produkcyjnych korzystają z usług agencji pracy tymczasowej. Wahania ilościowe w tej kategorii bezrobotnych związane są więc z natężeniem produkcyjnym w wymienionych firmach.

Kolejną liczną grupę napływającą do ewidencji stanowili ślusarze – 136 bezrobotnych (w tym 3 kobiety). Dość dużą ilość - bo 134 osoby stanowili pracownicy prac dorywczych. Dużą 103 osobową

grupę napływową tworzyli monterzy sprzętu artykułów gospodarstwa domowego. Znaczną grupę wśród rejestrujących się osób – bo 101 osobową tworzyli robotnicy budowlani. Pozostałe liczne grupy napływających do ewidencji osób stanowili: stolarze- 99 osób, magazynierzy 94 osoby, robotnicy w przemyśle przetwórczym- 81 osób, technicy prac biurowych 79 osób, murarze- 74 osoby, kucharze 66 osób i tyle samo, bo 66 robotników gospodarczych, 65- kucharzy małej gastronomii, 61 fryzjerów, 48 mechaników samochodów osobowych .

Łącznie ilość osób, które napłynęły do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach w 2012r wynosiła 5601 osób, w tym 2854 kobiet i 696 absolwentów. Najczęstszym powodem zwolnienia osób rejestrujących się było wypowiedzenie ze strony pracodawcy.

ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W 2012 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Szamotułach wpłynęło 2668 ofert pracy.

Największa ilość propozycji pracy - 351 skierowana była do monterów sprzętu gospodarstwa domowego, a 329 ofert otrzymaliśmy dla pozostałych robotników przy pracach prostych w przemyśle. Propozycje te dotyczyły głównie zatrudnienia w firmach Amica i Samsung oraz agencjach pracy tymczasowych zatrudniających dla tych firm. 174 oferty skierowane były dla sprzedawców. 156 ofert pracy przeznaczonych było dla kierowców samochodów ciężarowych i dotyczyło głównie posiadaczy prawa jazdy kategorii C+E. Niestety zarejestrowani kierowcy często nie posiadają aktualnych badań i uprawnień, które oprócz prawa jazdy są niezbędne do prowadzenia pojazdu. 137 ofert otrzymano dla robotników budowlanych, a 83 dla pracowników ochrony fizycznej bez licencji. Dość dużo propozycji pracy wpłynęło także dla pozostałych spawaczy i pokrewnych, było to 67 ofert. Propozycje te dotyczyły najczęściej spawaczy posiadających jednocześnie kilka uprawnień- głównie MIG i MAG. Popyt odnotowano także na techników prac biurowych, dla których wpłynęło 59 propozycji, oraz magazynierów 52 propozycje. Urząd dysponował także 48 ofertami dla pracowników prac dorywczych. Dla robotników gospodarczych i monterów elektroników- układów elektronicznych automatyki przemysłowej pozyskano po 41 ofert pracy, natomiast dla pomocy kuchennych i robotników placowych po 40 ofert.

W okresie od stycznia do grudnia 2012 roku w wielu zawodach w ogóle nie wpływały oferty pracy. I tak, nie było propozycji zatrudnienia dla np.: inżynierów: rybactwa, leśnictwa, rolnictwa,

ogrodnictwa, zootechniki, budownictwa, gospodarki przestrzennej oraz technologii drewna i żywności. Brakowało również ofert w takich zawodach jak: pedagog, socjolog, politolog, specjalista polityki społecznej, psycholog, specjalista pracy socjalnej, technik elektryk i elektronik, technik analityki medycznej, technik weterynarii, technik usług kosmetycznych, protetyk słuchu, florysta, fotograf, technik teleinformatyk, kasjer bankowy i walutowy, strażak, stolarz meblowy i stolarz galanterii drzewnej itd.

W niektórych branżach mamy do czynienia z deficytem fachowców w następujących zawodach: spawacz, kierowca, sprzedawca, magazynier, do nich bowiem jest skierowanych wiele ofert.

Pracodawcy składając oferty pracy często ubolewają nad faktem, iż wiele zarejestrowanych osób nie jest zainteresowanych podjęciem pracy. Przychodząc ze skierowaniem do pracodawcy oświadczają, że zatrudnienia nie podejmą i proszą o odpowiednią adnotację. Niejednokrotnie sytuacje takie zniechęcają pracodawców do składania ofert, nie przynoszą bowiem oczekiwanych rezultatów, a jedynie generują frustrację i niechęć do urzędu i jego klientów. Jednocześnie w niektórych przypadkach świadczy to wykonywaniu pracy nielegalnej.

Część osób, chcąc dostosować swoje kwalifikacje do aktualnych wymogów rynku pracy, korzysta z różnych instrumentów rynku pracy oferowanych przez urząd, jak np. szkolenia lub staże. Bezrobotni zdecydowani na rozpoczęcie własnej działalności często korzystają z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, a pracodawcy tworzący nowe miejsca pracy z refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego.

ALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH (WG GRUP ZAWODÓW)

Analizując dane dotyczące bezrobotnych oraz ofert pracy można określić zawody deficytowe (takie, na które występuje wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie) oraz zawody nadwyżkowe (takie, na które występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie).

Od dłuższego czasu na lokalnym rynku pracy można zaobserwować nadwyżkę w takich zawodach jak logistyk, nauczyciel przedszkola, specjalista do spraw rachunkowości, specjalista administracji publicznej, specjalista do spraw marketingu i handlu.

Do nadwyżkowych grup zawodowych należą także: kontroler jakości wyrobów mechanicznych, technik farmaceutyczny, księgowy, zaopatrzeniowiec, recepcjonista, fakturzystka, fryzjer,

ślusarz, elektryk, , palacz pieców zwykłych, pracownik prac dorywczych, kierowca operator wózków jezdniowych, monter mebli, pomoc krawiecka, technik technologii drewna, kucharz małej gastronomii, sprzedawca.

Liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach zdecydowanie przewyższa ilość ofert wpływających do PUP. Dlatego najczęściej oferty te bardzo szybko stają się nieaktualne.

Do zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy zaliczyć można np. doradcę finansowego, specjalistę do spraw reklamy, archiwistę, pośrednika w obrocie nieruchomościami, monterą rusztowań, robotnika rozbiórki budowli, mechanika maszyn rolniczych, operatora koparki, inżyniera organizacji i planowania produkcji, specjalistę do spraw sprzedaży, asystenta osoby niepełnosprawnej, asystenta usług pocztowych.

Analizując zawody deficytowe wymienić należy: kierowników działu produkcji, specjalistów do spraw organizacji i rozwoju przemysłu, wychowawców w jednostkach penitencjarnych, przedstawicieli handlowych, opiekunów osoby starszej, opiekunów w domu pomocy społecznej, pracowników socjalnych, pracowników solarium, pracowników ochrony fizycznej bez licencji, cieśli, pozostali monterzy izolacji, spawacz metodą MIG, galwanizerów, krojczych, operatorów wtryskarki, monterów sprzętu gospodarstwa domowego, robotników budowlanych, pozostałych pracownikach przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowanych.

**TABELA ZAWIERAJĄCA RANKING 30 ZAWODÓW NADWYKOWYCH WG
WSKAŹNIKA INTENSYWNOŚCI DEFICYTU (NADWYŻKI) NA POZIOMIE
6-CYFROWEGO KODU ZAWODU**

Lp.	NAZWA ZAWODU	KOD ZAWODU	WSKAŹNIK
1	Technik administracji	334306	0,2857
2	Barman	513202	0,6667
3	Technik mechanik	311504	0.0476
4	Technik logistyk	333107	0.0769
5	Technik informatyk	351203	0.0833
6	Kosmetyczka	514202	0.1111
7	Fryzjer	514101	0.1639
8	Specjalista do spraw marketingu i handlu	243106	0.1667
9	Fakturzystka	431102	0.2000
10	Recepcjonista	422602	0.2308
11	Sprzedawca	522301	0.2820
12	Księgowy	331301	0.2857
13	Technik budownictwa	311204	0.3333
14	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	311502	0.3333
15	Technik technologii drewna	311922	0.3333
16	Technik farmaceutyczny	321301	0.3333
17	Kasjer handlowy	523002	0.3571
18	Logistyk	214106	0.4000
19	Specjalista do spraw rachunkowości	241103	0.4000
20	Sekretarka	412001	0.4545
21	Kucharz	512001	0.4848
22	Zaopatrzeniowiec	332302	0.5000
23	Szef kuchni(kuchmistrz)	343402	0.5000
24	Rejestratorka medyczna	422603	0.5000
25	Magazynier	432103	0.5532
26	Kelner	513101	0.6000
27	Robotnik gospodarczy	515303	0.6212
28	Nauczyciel przedszkola	234201	0.6667
29	Technik prac biurowych	411004	0.7468
30	Specjalista administracji publicznej	242217	0.7500

zawody wg kodu sześciocyfrowego uszeregowane od najniższego wskaźnika

**TABELA ZAWIERAJĄCA RANKING 30 ZAWODÓW DEFICYTOWYCH WG
WSKAŹNIKA INTENSYFNOŚCI DEFICYTU(NADWYŻKI) NA POZIOMIE 6-
CYFROWEGO KODU ZAWODU**

	NAZWA ZAWODU	KOD ZAWODU	WSKAŹNIK INTENSYFNOŚCI
1	Robotnik budowlany	931301	1.3564
2	Wychowawca w jednostkach penitencjarnych	263506	1.5000
3	Opiekun osoby starszej	341202	1.5000
4	Pracownik socjalny	341205	1.5000
5	Krojczy	753202	1.5000
6	Telemarketer	524404	1.6250
7	Pomoc kuchenna	941201	1.7391
8	Przedstawiciel handlowy	332203	1.7857
9	Opiekun w domu pomocy społecznej	341203	2.0000
10	Pracownik solarium	514205	2.0000
11	Monter /składacz okien	712501	2.0000
12	Galwanizer	731602	2.0000
13	Kierowca ciągnika siodłowego	833202	2.0000
14	Konserwator części	932901	2.0000
15	Kierowca autobusu	833101	2.2000
16	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	814302	2.5000
17	Kierownik działu produkcji	132103	2.7500
18	Kierowca samochodu dostawczego	832203	2.8000
19	Cieśla	711501	3.0000
20	Spawacz metodą MIG	721205	3.0000
21	Kierowca samochodu ciężarowego	833203	3.0000
22	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	821111	3.4078
23	Wulkanizator	814104	4.0000
24	Operator wtryskarki	814208	4.0000
25	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	541307	6.3846
26	Specjalista do spraw organizacji i rozwoju przemysłu	242220	7.0000
27	Robotnik placowy	961302	8.0000

zawody według kodu sześciocyfrowego uszeregowane od najniższego wskaźnika

WNIOSKI

1. Przeprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych obejmuje okres 2012 roku. W stosunku do roku 2011r zaobserwowano tendencję wzrostową osób zarejestrowanych. Ilość bezrobotnych będących w ewidencji w PUP w Szamotułach w stosunku do grudnia 2011 roku wzrosła o 304 osoby. Na koniec grudnia 2012r w ewidencji figurowało bowiem 3915 osób (w tym 2199 kobiet), a w analogicznym okresie roku 2011 było to 3611 osób (w tym 2205 kobiet).
2. Zmniejszeniu uległa ilość ofert pracy. W ciągu 2012 roku urząd otrzymał 2668 ofert pracy, a w 2011 roku było ich 2882 . Różnica wynosi więc 214 ofert.
3. Nadal poważnym problemem jest fakt, że bardzo duża grupa osób bezrobotnych nie jest zdolna i gotowa do podjęcia pracy, mimo iż deklarują to przy rejestracji. Tradycyjnie, część tej grupy stanowią osoby, które rejestrują się tylko w celu uzyskania składki zdrowotnej, inne osoby nie chcą podjąć pracy z uwagi na problemy zdrowotne. Utrudnieniem w podjęciu zatrudnienia jest brak żłobków na omawianym terenie, a więc niemożność zapewnienia opieki nad dziećmi oraz dojazd do pracy (brak spójnej komunikacji). Niektórzy z zarejestrowanych nie godzą się na pracę w systemie zmianowym.

4. Nadal poważnym problemem jest praca w tzw. szarej strefie. Pracodawcy zatrudniający pracowników nie chcą sformalizować umów z uwagi na wysokie koszty związane z zatrudnieniem. Ponadto osoby te godzą się często na nielegalną pracę, gdyż korzystają bardzo często ze wsparcia instytucji zajmujących się pomocą społeczną.

5. W dalszym ciągu największą grupę osób stanowią bezrobotni bez zawodu (518) i tych osób najwięcej napływa do ewidencji (826).

Kolejną co do wielkości grupą bezrobotnych są sprzedawcy (481) i są również drugą co do wielkości grupą napływową (617).

6. W oparciu o wskaźniki szansy uzyskania pracy w najkorzystniejszej sytuacji były osoby z kwalifikacjami w następujących grupach zawodów: kierownicy do spraw produkcji przemysłowej, kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, kierowcy samochodów ciężarowych, spawacze i pokrewni, operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych, monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych, kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów, hodowcy drobiu, monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych, funkcjonariusze służby więziennej, zamiatacze i pokrewni,

kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani, opiekunowie dziecięcy.

7. Należy brać pod uwagę, że powyższy monitoring nie oddaje pełnego obrazu sytuacji na rynku pracy, gdyż nie wszystkie oferty są zgłaszane przez pracodawców i nie wszystkie osoby pozostające bez pracy rejestrują się w urzędzie.

DANE ŹRÓDŁOWE:

Aplikacja „Monitoring zawodów” (<https://mz.praca.gov.pl>)